

[Kirkeministeren.]

ved tænkt på visse steder i evangelierne, bjergprædikenen m. v. Dette er et ganske sagligt argument, vel nok det mest gængse af alle i teologiske diskussioner, nemlig at henvide til, at modpartens standpunkt strider imod den hellige skrift. Dersom fremførelsen af et sådant argument skulle antages at falde ind under Danske Lovs forbud imod „skænden og forhånelse“, ville vist nok ikke ret mange teologiske drøftelser kunne fortsætte uden „skænden og forhånelse“.

Dertil kommer hensynet til bestemmelsen i Danske Lov 2—4—10. Denne bestemmelse, som jeg fremdrog sidste gang, sagen var til behandling, har det ærede medlem ikke ænset, antagelig for dog at gøre sig tilværelsen så meget lettere. Jeg må altså påny citere denne bestemmelse, hvori det siges, at præsterne

„skulle ikke heller hadskeligen lade ilde på andre, som have en anden trosbekendelse; men når fornødent gøres, og man frygter for forargelse eller forførelse, skulle de med beskedenhed menigheden derom advare og formane.“

Dette sidste kan dog vist ikke gøres med større „beskedenhed“ end i nærværende tilfælde, hvor pastor Sølling har henvist til den hellige skrift, som Bartholdys udtalelser efter hans formening strider imod.

Helt anderledes stiller sagen sig i de to af domstolene pådømte tilfælde, som det ærede medlem har fremdraget. For at begynde med sagen fra 1901, den vedrørende pastor Hornbech, så fremgår det af domsreferatet, at pastor Hornbech i sin prædiken anden påskedag har betegnet en person, der havde udgivet et skrift, som havde vakt præstens mishag, som en slubbet. Jeg beder det høje ting sammenligne det af det ærede medlem hr. Hvidberg påberåbte tilfælde med pastor Søllings, hvor han kun har betegnet Bartholdys ord som stridende mod den rette forståelse af den hellige skrift; det vil her efter være indlysende for enhver, hvorfor disse to tilfælde har måttet undergives en ganske forskellig retslig behandling henholdsvis af domstolene og af kirkeministeriet.

Hvad dernæst angår den anden af det ærede medlem fremdragne sag fra 1896, fremgår det af den af Højesteret stadfæstede

landemodedoms fremstilling, at præsten — i dette tilfælde den bekendte senere formand for Indre Mission, pastor Carl Moe — om underskriverne af en adresse fra beboerne i Vamdrup sogn om at blive forskånet for en præst af Indre Missions retning, i sin søndagsprædiken havde udtalt, at de i denne adresse bad om at blive fri for en præst, der talte sandhed, at det var en væmmelig adresse, og at han ikke havde troet, at beboerne i Vamdrup var så dybt nede, ligesom han i denne forbindelse havde talt om, hvorledes nogle levede udelukkende for at tjene penge, andre for at vinde anseelse blandt mennesker, andre for at tilfredsstille deres kødelige lyster. For at erfare sandheden heraf behøvede man ikke at gå langt bort, men kunne blive ved Vamdrup: „I behøver kun at gå ned ad gaden her for at finde folk nok, der siger: „Blæse med evangeliet, fanden i vold med al den hellighed, bare vi kan tjene penge.“ Et bevis på, hvorledes det står til med kristenlivet her i Vamdrup, er, hvad der er sket i den sidste tid, at folk har indsendt en adresse, hvori de beder om at blive fri for en præst, der prædiker sandhed...“. Altså en lang række personlige angreb på folk, der havde underskrevet adressen.

Jeg beder atter det høje ting sammenligne med Sølling-Bartholdysagen. Hvor findes her de tilsvarende personlige angreb fra Søllings side imod Bartholdy? Det er mig komplet ufatteligt, hvorledes det ærede medlem kan kalde pastor Moes tilfælde ganske analogt med pastor Søllings, hvor det jo slet ikke har drejet sig om personlige fornærmelser, men om en afstandtagen fra meninger.

Jeg kan i så henseende påny henvide til, at pastor Bartholdy for et års tid siden i en prædiken har angrebet „den nyudnævnte teologiske professor“, fordi han har gjort juleevangeliet til en fabel. For en sådan udtalelse kunne der ikke blive tale om at gøre ansvar gældende imod pastor Bartholdy, idet det her ikke drejer sig om et personligt angreb på den nyudnævnte teologiske professor, men om en afstandtagen fra dennes meninger.

Så vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om det forhold, der af det ærede medlem hr. Hvidberg ganske vist er betegnet som „blot parentetisk“, nemlig